

חבל נחלתו

סימן לג

חיוב מוהל לעקירת מקומו בשבת

צריך לברר בעצם השאלה, האם המצב הוא שאם לא יבוא המוהל, אין אפשרות למוהל אחר וע"כ תדחה המילה ח"ו, או שהמדובר הוא בשאלה של נוחיות בלבד. ואף אם אין המדובר בנוחיות, סוף סוף הוריו יתאמצו למולו בזמנו או לא. ונ"ל שאם הילד יימול בזמנו ע"י אחרים בהתאמצות האב אין חיוב על המוהל לבוא ולשבות שם. כיון שסו"ס המצוה היא מצות האב ומדוע המוהל צריך להתאמץ יותר מהאב. ולשיטת השו"ע [יור"ד רס"ה ס"ט] והש"ך [חור"מ שפ"ב] הדבר פשוט שהרי הוא שלוחו של אב, ואם לא קיבל על עצמו את השליחות הרי הוא ככל אדם. ואפילו לשיטת קצוה"ח [חור"מ שם] שמצות מילה היא מצוה שבגופו, וא"א לעשותה בשליחות, ג"כ אין חיובו במצוה אלא מצד שהאב מכבדו במצוה זו, ובעצם המצוה מוטלת על כל ישראל, ומדוע יהיה כפוי לעשות מצוה זו, הרי יש עוד מוהלים שיודעים למול.

פסק בשמירת שבת כהלכתה [ח"ב פ' מ"ב ס' ע"ז]: "מוהל שהזמן למקום רחוק למול שם בשבת או ביו"ט, ישבות במקום התינוק כדי למולו בזמנו, ביום השמיני ללידתו, ואמנם אם קשה לו מאד להיות מנותק ממשפחתו במשך כל השבת ובמקום שנמצא התינוק לא יוכל לקיים מצות אחרות כמו תקיעת שופר תפילה בציבור וכד', ישאל שאלת חכם כדת מה לעשות".

ודברי החי"א ואב"נ ומהרש"ם ומנחת יצחק וחי"ל דייטש [שהובא במנחת יצחק ח"ב סי' ע"ה] המצויינים בהערות [שם] כולם סובבים מסביב לשאלה של עוסק במצוה שפטור מן המצוה ממתי חל חיובו לעשות כדי להיפטר. ואמנם האב"נ פטרו וחי"א הסתפק, אבל יתר האחרונים הכריעו שצריך ללכת ולשבות שם אע"פ שיהא לו צער בכך וימנע מעונג שבת ושמחת יו"ט.

ולענ"ד צריך לעיין היטב **במצואות בימינו**. (ואף הרב נויבירט בהערותיו סיים שמדוע לא יביאו את התינוק למקום המוהל ובמיוחד בזמננו).

סימן לד

הטפת דם ברית

העטרה ולמעלה (לצד הגוף) הרי זה כמטיף מן האצבע. אבל המאירי [בכידושיו בשבת ובספר מגן אבות הענין הי"ד] וכן ר"י הגוזר ובנו ר"ג בכללי מילה שלהם וכן רא"ה (מובא באחרונים ולא ראיתי דבריו), כתבו שמטיפים דוקא מעל העטרה ולא מהעטרה עצמה.

נחלקו הראשונים ובעקבותיהם האחרונים היכן מטיפים דם ברית. הר"ש משאנץ בתשובתו המופיעה באור זרוע [מילה צ"ט] כותב שמטיפים ממקום ערלה. והיינו בין העטרה לשופכה. והחזו"א [יור"ד סי' קנ"ד] בהסתמכו על דברי הר"ש כתב בחריפות שדבר זה נשתכח מישראל וכל המטיף מן

קכה